

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים עצמאיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון:	יצירות בנושא הזמן	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק שני:	יצירות בנושא השואה	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק שלישי:	משל	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק רביעי:	קריאה מונחית	—	(25×1)	—	25 נקודות
סך הכול		—			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — יצירות בנושא הזמן (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 1-2.

1. בינתיים / צ' יאיר

על פי השיר "בינתיים", הסבר מהו היעד שבני האדם צריכים לשאוף להגיע אליו.
הבא מן השיר שלוש דוגמאות לכללי התנהגות שיסייעו לבני האדם להגיע ליעד הזה.

2. הלילה / הרב ד' זריצקי

ענה על שני הסעיפים א-ב.

א. מהו התפקיד של הלבנה ברשימה "הלילה"? הסבר כיצד היא מאופיינת, ואיזה טיפוס אנושי היא מייצגת.

הדגם את דבריך. (15 נקודות)

ב. הרשימה מסתיימת בשורה "הכוכבים מחייכים לקראת המחר...".

הסבר את התרומה של סיום זה להבנה של משמעות הרשימה. (10 נקודות)

פרק שני — יצירות בנושא השואה (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 3-4.

3. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

רָעֵב / ה' נלקן

תרגום: ב' טנא

בית 1	הַתִּדַּע מֵהוּ רָעֵב? רָעֵב שְׁמַעִיד מְהֵפֵךְ בְּלִי חֵק, הַגִּיגָה יִבְרִיחַ רְחוּק, וַיַּחַתֵּךְ הַקֶּבֶה בְּסִכְיָנִים. חֲסֵרָה נְשִׁמָּה, הַלֵּב עוֹמֵד מִדְּפוּק, וּלְבָסוֹף כָּל הַגִּיג שֶׁבָּךְ עַל סֵף הַתְּאֻהָה הַמְטָרֶפֶת נֶצֶב: לֹאֲכָל! לֹאֲכָל! לֹאֲכָל!	בית 3	הוּי בִּידָיִם אוֹתוֹ לְקָרֵעַ! לְזַלֵּל בְּתַאֲוָתָנוּת! נִתְחִים לְבָלֵעַ! הַרְגִּישׁוּ בַּלְשׁוֹן סוֹף-סוֹף, בְּפֶה וּבְבִית-הַבְּלִיעָה כִּי-טוֹב, וּבְתוֹךְ הַקֶּבֶה אֶת הַמַּעֲדָן מֹכֵל, הַשׁוֹבֵעַ! לֹאֲכָל... לֹאֲכָל... לֹאֲכָל...
בית 2	הַשְּׁעוֹת זֹחֵלוֹת אֶט-אֶט... לְשִׁפְתַּיִם נַחְרוֹת כָּבֵד הָרֵק יִמְעֵט. וּמַעֲנָה דְּמִיּוֹן חוֹלָנִי בְּסִיוֹט כָּכָר שֶׁל לֶחֶם: ...לֹא כֵן יֵרֵד מִשְׁמַיִם רְחוּם, טָרִי וְחַמִּים, רִיחָנִי, בְּקָרוֹם מְאֻשָּׁשׁ שְׁחוּם, וּפָרָג זְרוֹי עָלָיו... כֵּן הַזֶּה מִחֶךְ הַמְטָרֶךְ.	בית 4	בְּעִינֵי מַחֲשֶׁךְ וְצֵל, קָלִי, רְחֵמִיד עָלִי גִלְגִּל! וּפְרוֹסֶת לֶחֶם אֲלֵי שֶׁלַח! רְאֵה – חֲסִרְתִּי הַיּוֹם מַעֲט כָּל כֵּן!

א. בשיר זה בא לידי ביטוי שימוש רב בחושים: ריח, טעם, ראייה, שמיעה, מישוש.

תאר את הרשמים של כל אחד מן החושים, והסבר את תרומתם לבניית המשמעות של השיר. (15 נקודות)

ב. הסבר והדגם כיצד דרכי העיצוב האלה — מטפורה, ארמז — תורמות להדגשת מצבם של היהודים בגטו.

(10 נקודות)

4. חיים שמי / הרב מ' פראגר

פעמים רבות שמו של אדם מעיד על אישיותו וקובע את גורלו.

כתוב כיצד קיבל הילד חיים את שמו, והסבר אם שם זה מעיד על אישיותו וקובע את גורלו.

בסס את דבריך על עלילת הסיפור.

פרק שלישי – משל (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 5-6.

5. שני ילדים משחקים / הרב ד' זריצקי

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

א. תאר את הקונפליקט הבא לידי ביטוי במשל, והסבר כיצד הקונפליקט נפתר. בתשובתך כתוב גם על המשל

וגם על הנמשל. (17 נקודות)

ב. מהי המשמעות הסמלית של הגלגל הקטן, הדלי והמעדר? הסבר את תרומתם לבניית המשמעות של המשל.

(8 נקודות)

6. השליחות / י' כהן

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

א. לפניך שלוש מובאות (1)-(3) מן המשל. קרא אותן, וענה על השאלה שאחריהן.

(1) "סוכנות החלל האמריקנית משגרת אנשים אל החלל לתקופה קצובה של שנים אחדות, לצורך עבודות

מחקר חשובות ביותר".

(2) "התברר כי לעיתים חוזקה החליפה [חליפת החלל] עד כדי שתוכל להחזיק מעמד הרבה יותר שנים

ממשך זמן שליחותם [של החוקרים] בחלל".

(3) "לצורך דיון זה מרכזים לקראת סוף השנה האזרחית את כל המידע שנאגר אודות פעילות החוקר

במשך כל השנה, על פי הסיכום יוכרע גורלו".

הסבר את התרומה של כל אחת מן המובאות לבניית המשמעות של המשל. (15 נקודות)

ב. מהי המשמעות הסמלית של מערכת הבקרה ושל הפיקוד העליון במשל זה? הסבר את תרומתם לבניית

המשמעות של המשל. (10 נקודות)

פרק רביעי — קריאה מונחית (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 7-8.

7. שם היצירה, מוטיב, סמל ונקודת מפנה בעלילה, הם אמצעים המסייעים בעיצוב המשמעות של היצירה. כיצד באים לידי ביטוי בספר הקריאה שלמדת שניים מן האמצעים האלה? הסבר את תרומתם להבנה של משמעות היצירה.
8. ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.
- א. מה הדמות המרכזית בספר הקריאה שלמדת לומדת על עצמה ו/או על סביבתה, ומה גרם לה ללמוד זאת? הסבר והדגם את דבריך. (15 נקודות)
- ב. האם מה שלמדה הדמות בספר רלוונטי גם לחיך? הסבר את דבריך, ובסס אותם על עלילת הספר. (10 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך